

Số: 1065/TTr-BNV

Hà Nội, ngày 13 tháng 3 năm 2023

TỜ TRÌNH

Về dự thảo Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030
(Tài liệu phục vụ thẩm định của Bộ Tư pháp)

Kính gửi: Chính phủ.

Thực hiện Kết luận số 48-KL/TW ngày 30/01/2023 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính (ĐVHC) cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030 và Chương trình công tác năm 2023 của Chính phủ, Bộ Nội vụ đã xây dựng dự thảo Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030 (sau đây viết tắt là dự thảo Nghị quyết) gửi lấy ý kiến các Bộ, cơ quan Trung ương và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương¹. Căn cứ các ý kiến góp ý², Bộ Nội vụ đã hoàn thiện dự thảo Nghị quyết gửi Bộ Tư pháp thẩm định. Trên cơ sở tiếp thu, giải trình các ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp (tại Văn bản số..., kèm theo), Bộ Nội vụ hoàn chỉnh dự thảo Nghị quyết trình Chính phủ xem xét trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội với các nội dung cơ bản như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT VÀ QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT**1. Sự cần thiết xây dựng dự thảo Nghị quyết**

a) Thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, Nghị quyết số 37-NQ/TW ngày 24/12/2018 của Bộ Chính trị về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện và cấp xã và Nghị quyết số 56/2017/QH14 ngày 24/11/2017 của Quốc hội về việc tiếp tục cải cách tổ chức bộ máy hành chính nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 ngày 12/3/2019 về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019-2021; Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 32/NQ-CP ngày 14/5/2019 về kế hoạch thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã trong giai đoạn 2019-2021 (sửa đổi, bổ sung tại Nghị

¹ Tính đến ngày 13/3/2023, Bộ Nội vụ đã nhận được 60/63 ý kiến góp ý của UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; 33/57 ý kiến góp ý của Bộ, ban, ngành Trung ương.

² Bản tổng hợp, tiếp thu, giải trình ý kiến góp ý gửi kèm theo

quyết số 04/NQ-CP ngày 12/01/2021) và các Bộ, cơ quan trung ương theo thẩm quyền đã ban hành các văn bản hướng dẫn thực hiện.

Căn cứ nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, của Chính phủ và hướng dẫn của các cơ quan trung ương nêu trên, các địa phương đã triển khai thực hiện việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019 – 2021 theo các mục tiêu, yêu cầu, nhiệm vụ đề ra tại Nghị quyết số 37-NQ/TW của Bộ Chính trị và Nghị quyết số 56/2017/QH14 của Quốc hội. Kết quả, trong giai đoạn 2019 - 2021, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành 48 nghị quyết để sắp xếp 21 ĐVHC cấp huyện và 1.056 ĐVHC cấp xã tại 45 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, qua đó cả nước đã giảm 08 ĐVHC cấp huyện và 561 ĐVHC cấp xã. Việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã đã góp phần tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị (giảm 3.437 cơ quan ở cấp xã và 429 cơ quan ở cấp huyện), tinh giản biên chế (đến tháng 4/2022 đã giảm 361/706 (51,1%) cán bộ, công chức cấp huyện; 6.657/9.705 (68,6%) cán bộ, công chức cấp xã³), giảm chi ngân sách nhà nước (trong giai đoạn 2019 - 2021 giảm 2.008,63 tỷ đồng), cơ cấu lại và nâng cao chất lượng, trách nhiệm công vụ của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; góp phần mở rộng không gian phát triển, tập trung nguồn lực, phát huy tiềm năng, lợi thế sẵn có của các địa phương để phát triển bền vững. Sau khi thực hiện sắp xếp ĐVHC, các cơ quan, tổ chức trong hệ thống chính trị ở những địa phương (cấp huyện, cấp xã) thực hiện sắp xếp đều được kiện toàn và bảo đảm thực hiện đầy đủ, có hiệu quả chức năng, nhiệm vụ được giao, quốc phòng, an ninh được giữ vững, trật tự, an toàn xã hội được bảo đảm, đời sống Nhân dân ngày càng được cải thiện, không phát sinh khiếu nại, tố cáo do việc sắp xếp ĐVHC.

Cùng với những kết quả tích cực đã đạt được nêu trên, việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019 - 2021 cũng còn có một số khó khăn, vướng mắc trong việc bố trí, sắp xếp, giải quyết chế độ, chính sách đối với cán bộ, công chức, viên chức dôi dư do sắp xếp ĐVHC; chất lượng đô thị (do nhập ĐVHC nông thôn vào ĐVHC đô thị) chưa bảo đảm theo quy định; việc sắp xếp, xử lý trụ sở làm việc, tài sản công của cơ quan, tổ chức ở các ĐVHC thực hiện sắp xếp chưa hiệu quả; công tác hướng dẫn việc thực hiện chế độ, chính sách đặc thù đối với các ĐVHC mới được thành lập chưa kịp thời,... Những vướng mắc, bất cập nêu trên do nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân từ thể chế, chính sách và quy định của pháp luật còn chưa phù hợp với thực tiễn, chậm sửa đổi, bổ sung gây lúng túng trong quá trình thực hiện.

b) Thực hiện Chương trình giám sát của Ủy ban Thường vụ Quốc hội năm 2022, Đoàn Giám sát của Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã có Báo cáo số 312/BC-ĐGS ngày 09/9/2022 về kết quả giám sát việc thực hiện các nghị quyết

³ Theo Báo cáo số 312/BC-ĐGS ngày 09/9/2022 của Đoàn giám sát của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã trong giai đoạn 2019 – 2021. Trên cơ sở Báo cáo của Đoàn Giám sát, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 595/NQ-UBTVQH15 ngày 12/9/2022 về việc tiếp tục thực hiện chủ trương sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã, trong đó giao Chính phủ “Sau khi cấp có thẩm quyền thông qua Đề án sắp xếp ĐVHC giai đoạn 2022 - 2025, định hướng đến năm 2030, khẩn trương xây dựng dự thảo Nghị quyết về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã trong giai đoạn 2022 - 2030 trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, thông qua”.

c) Thực hiện Chương trình làm việc của Bộ Chính trị năm 2022, Ban cán sự đảng Bộ Nội vụ đã xây dựng Đề án sắp xếp ĐVHC các cấp giai đoạn 2022-2025, định hướng đến năm 2030 (sau đây gọi là Đề án) gửi lấy ý kiến các Bộ, cơ quan trung ương, tỉnh (thành) uỷ, HĐND, UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, các chuyên gia, nhà khoa học và báo cáo Ban cán sự đảng Chính phủ cho trình Bộ Chính trị. Ngày 30/01/2023, Bộ Chính trị đã ban hành Kết luận số 48-KL/TW về tiếp tục thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030, trong đó yêu cầu “Tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 37-NQ/TW ngày 24/12/2018 của Bộ Chính trị về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện và cấp xã; tổng kết những vấn đề đã rõ, đã được thực tiễn chứng minh là đúng trong giai đoạn 2019-2021 để hoàn thiện các văn bản quy phạm pháp luật, tổ chức thực hiện hiệu quả việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023 -2030”.

Từ những kết quả đạt được trong việc thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019-2021, để thực hiện chủ trương của Đảng (tại Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII, Nghị quyết số 37-NQ/TW ngày 24/12/2018, Kết luận số 48-KL/TW ngày 30/01/2023 của Bộ Chính trị) và thực hiện nhiệm vụ Ủy ban Thường vụ Quốc hội giao (tại Nghị quyết số 595/NQ-UBTVQH15) thì việc Chính phủ xây dựng, trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành Nghị quyết về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030 là cần thiết.

2. Quá trình xây dựng dự thảo Nghị quyết

a) Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Bộ Nội vụ đã tiến hành tổng kết 03 năm thực hiện Nghị quyết số 37-NQ/TW ngày 24/12/2018 của Bộ Chính trị và Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 ngày 12/3/2019 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019-2021.

b) Trên cơ sở Đề án sắp xếp ĐVHC các cấp giai đoạn 2022-2025, định hướng đến năm 2030 đã được Bộ Chính trị xem xét, cho ý kiến tại Kết luận số 48-KL/TW, Bộ Nội vụ đã xây dựng dự thảo Nghị quyết, gửi lấy ý kiến các Bộ, cơ quan trung ương và UBND 63 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương (Báo cáo tổng hợp, tiếp thu, giải trình ý kiến góp ý gửi kèm theo).

c) Ngày ..., Bộ Nội vụ đã có Văn bản số.... gửi Bộ Tư pháp để thẩm định hồ sơ dự thảo Nghị quyết. Ngày..., Bộ Tư pháp có Báo cáo thẩm định số.... Bộ Nội vụ đã tiếp thu, giải trình ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp và hoàn thiện hồ sơ dự thảo Nghị quyết trình Chính phủ để trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội theo quy định.

II. QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU XÂY DỰNG DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT

1. Quan điểm chỉ đạo

a) Thê chế hóa quan điểm chỉ đạo của Đảng về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện và cấp xã giai đoạn 2023-2030, bảo đảm tính tổng thể, đồng bộ, thực hiện theo từng giai đoạn, mỗi giai đoạn có trọng tâm và cách làm phù hợp, chặt chẽ, thận trọng, hiệu quả.

b) Gắn sắp xếp ĐVHC với đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế, cải cách chế độ tiền lương, cơ cấu lại và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức của hệ thống chính trị, đảm bảo xây dựng chính quyền địa phương hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

c) Bảo đảm sự thống nhất trong hệ thống chính trị và sự đồng thuận của Nhân dân. Phát huy vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền địa phương trong việc lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã bảo đảm sự nhất quán, đồng thuận, hiệu quả.

d) Việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã ngoài căn cứ vào tiêu chuẩn diện tích tự nhiên và quy mô dân số thì còn phải chú trọng đến các yếu tố đặc thù về lịch sử, truyền thống, văn hóa, phong tục, tập quán, điều kiện địa lý tự nhiên, cộng đồng dân cư, tạo thuận lợi trong quản lý nhà nước, bảo đảm ổn định xã hội, giữ vững an ninh, quốc phòng.

đ) Kế thừa, phát huy những kết quả và bài học kinh nghiệm đã đạt được về sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019-2021, đồng thời xây dựng cơ chế, chính sách phù hợp nhằm giải quyết những khó khăn, vướng mắc phát sinh trong quá trình sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã.

2. Mục tiêu

a) Mục tiêu tổng quát

Sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã nhằm tổ chức hợp lý ĐVHC các cấp phù hợp với thực tiễn và xu thế phát triển của đất nước; bảo đảm hoàn thiện thể chế về ĐVHC, bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; góp phần phát huy mọi nguồn lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống Nhân dân, bảo đảm quốc phòng, an ninh; giữ vững an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội. Phân đấu đến năm 2030 các ĐVHC cấp huyện, cấp xã được sắp xếp cơ bản phù hợp chiến lược phát triển kinh tế - xã hội; đáp ứng yêu cầu xây dựng nước ta trở thành một nước công nghiệp hiện đại, theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

b) Mục tiêu cụ thể

- Đến năm 2025: Hoàn thành sắp xếp đối với ĐVHC cấp huyện, cấp xã có đồng thời cả 2 tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên và quy mô dân số dưới 70% quy định; ĐVHC cấp huyện đồng thời có tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên dưới 20% và quy mô dân số dưới 200% quy định; ĐVHC cấp xã đồng thời có tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên dưới 20% và quy mô dân số dưới 300% quy định.

- Đến năm 2030: Hoàn thành sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã còn lại có đồng thời cả 2 tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên và quy mô dân số dưới 100% quy định; ĐVHC cấp huyện đồng thời có tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên dưới 30% và quy mô dân số dưới 200% quy định; ĐVHC cấp xã đồng thời có tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên dưới 30% và quy mô dân số dưới 300% quy định.

III. BỐ CỤC VÀ NHỮNG NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO NGHỊ QUYẾT

Dự thảo Nghị quyết gồm 4 chương, 25 điều với các nội dung cơ bản như sau:

1. Chương I. Quy định chung, gồm 8 điều (từ Điều 1 đến Điều 8)

a) Về đối tượng thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030: Cụ thể hoá Kết luận số 48-KL/TW của Bộ Chính trị, dự thảo Nghị quyết quy định cụ thể các ĐVHC cấp huyện, cấp xã thuộc diện bắt buộc sắp xếp trong giai đoạn 2023-2025 và giai đoạn 2026-2030 (khoản 2 Điều 3); quy định khuyến khích việc sắp xếp ĐVHC không thuộc diện bắt buộc sắp xếp để giảm số lượng và tăng quy mô ĐVHC, tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế (khoản 3 Điều 3); quy định cụ thể các trường hợp không bắt buộc thực hiện sắp xếp ĐVHC giai đoạn 2023-2030, trừ trường hợp địa phương có nhu cầu sắp xếp thì báo cáo Chính phủ trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định (Điều 4).

b) Về nguyên tắc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã (Điều 2): Dự thảo Nghị quyết cơ bản kế thừa các nguyên tắc đã được quy định tại Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14, đồng thời bổ sung nguyên tắc “Việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030 phải phù hợp với quy hoạch tỉnh, quy hoạch nông thôn, quy hoạch đô thị; xác định rõ kế hoạch, lộ trình sắp xếp và bảo đảm sự đồng thuận của Nhân dân” (khoản 2 Điều 2) theo Kết luận số 48-KL/TW.

c) Về sắp xếp ĐVHC đô thị (Điều 5): Thể chế hoá chủ trương của Đảng tại Nghị quyết số 06-NQ/TW ngày 24/01/2022 của Bộ Chính trị về quy hoạch, xây dựng, quản lý và phát triển bền vững đô thị Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, trong đó yêu cầu “Đẩy nhanh tốc độ và nâng cao chất lượng đô thị hoá, phát triển đô thị bền vững” và thực hiện nhiệm vụ, giải pháp tại Nghị quyết số 595/NQ-UBTVQH15, dự thảo Nghị quyết quy định các trường hợp sắp xếp ĐVHC đô thị theo hướng: (i) Khi nhập nguyên trạng ĐVHC cấp huyện vào ĐVHC đô thị

cùng cấp thì phải bảo đảm điều kiện, tiêu chuẩn và thực hiện theo trình tự, thủ tục quy định tại Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về tiêu chuẩn của ĐVHC và phân loại ĐVHC; (ii) một số trường hợp đặc thù khi sắp xếp ĐVHC để thành lập ĐVHC đô thị có thể có tiêu chuẩn đô thị thấp hơn quy định (đạt 50% theo tiêu chuẩn quy định); trong thời hạn 05 năm kể từ ngày nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp từng ĐVHC cấp huyện, cấp xã có hiệu lực thi hành thì các ĐVHC này phải được đánh giá, công nhận đạt các tiêu chuẩn về đô thị.

d) Về tiêu chuẩn của ĐVHC cấp huyện, cấp xã sau khi thực hiện sắp xếp (Điều 6): Dự thảo Nghị quyết quy định về nguyên tắc sau khi sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã thì các ĐVHC phải đạt tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên và quy mô dân số theo quy định. Tuy nhiên, thực tiễn có thể có trường hợp vì các điều kiện khách quan mà ĐVHC sau sắp xếp không bảo đảm đủ các tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên và quy mô dân số. Theo đó, dự thảo Nghị quyết quy định tiêu chuẩn đặc thù cho các trường hợp này. Đồng thời, dự thảo Nghị quyết quy định việc không áp dụng tiêu chuẩn về số ĐVHC trực thuộc của ĐVHC đối với các trường hợp thực hiện sắp xếp ĐVHC.

đ) Dự thảo Nghị quyết kế thừa quy định của Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 và thực hiện theo quy định tại Nghị quyết số 27/2022/UBTVQH15 trong việc quy định về nguồn số liệu diện tích tự nhiên và quy mô dân số của ĐVHC cấp huyện, cấp xã để thực hiện việc sắp xếp (Điều 7) và việc đặt tên, đổi tên ĐVHC mới sau khi thực hiện sắp xếp (Điều 8).

2. Chương II. Trình tự, thủ tục, hồ sơ, đề án sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030, gồm 3 Điều (từ Điều 9 đến Điều 11)

Dự thảo Nghị quyết cơ bản kế thừa các quy định của Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 và Nghị quyết số 32/NQ-CP ngày 14/5/2019 của Chính phủ ban hành Kế hoạch thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã trong giai đoạn 2019 – 2021 (sửa đổi, bổ sung tại Nghị quyết số 04/NQ-CP ngày 12/01/2021) về trình tự, thủ tục xây dựng Đề án sắp xếp ĐVHC đã được tổ chức thực hiện trong giai đoạn 2019-2021; đồng thời có bổ sung, sửa đổi một số nội dung cho phù hợp với thực tiễn, cụ thể như sau:

a) Xây dựng, thông qua phương án tổng thể sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã của tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương (Điều 9): Dự thảo Nghị quyết quy định theo hướng UBND cấp tỉnh có trách nhiệm xây dựng phương án tổng thể sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã trên địa bàn, gửi lấy ý kiến Bộ Nội vụ trước khi trình Chính phủ phê duyệt.

b) Trình tự, thủ tục xây dựng và trình đề án, phương án sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã (Điều 10): Dự thảo Nghị quyết quy định theo hướng dẫn chi tiết quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương, Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ

Quốc hội về tiêu chuẩn của ĐVHC và phân loại ĐVHC và các văn bản có liên quan; đồng thời bổ sung quy định về trách nhiệm của Toà án nhân dân tối cao, Viện Kiểm sát nhân dân tối cao xây dựng dự thảo hồ sơ đề nghị thành lập Tòa án nhân dân, Viện kiểm sát nhân dân cấp huyện nơi thực hiện sắp xếp, trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội đồng thời với Đề án sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã của Chính phủ.

c) Hồ sơ Đề án (Điều 11): Ngoài các thành phần hồ sơ theo quy định tại khoản 2 Điều 133 Luật Tổ chức chính quyền địa phương và Điều 29 Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về tiêu chuẩn của ĐVHC và phân loại ĐVHC, dự thảo Nghị quyết quy định Hồ sơ về sắp xếp ĐVHC phải có thêm các tài liệu gồm: Phương án tổng thể sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã đã được Chính phủ phê duyệt; tài liệu chứng minh yếu tố đặc thù của ĐVHC thuộc diện sắp xếp nhưng không tiến hành sắp xếp; tài liệu thuyết minh đối với trường hợp sắp xếp ĐVHC thuộc diện khuyến khích; báo cáo giải trình về trường hợp không đạt tiêu chuẩn của ĐVHC cấp huyện, cấp xã sau khi thực hiện sắp xếp. Dự thảo Nghị quyết ban hành kèm theo phụ lục quy định mẫu Phương án tổng thể và mẫu Đề án sắp xếp ĐVHC tạo thuận lợi cho các địa phương trong quá trình tổ chức thực hiện.

3. Chương III. Kiện toàn tổ chức bộ máy và áp dụng các chính sách đặc thù của ĐVHC hình thành sau sắp xếp, gồm 11 điều (từ Điều 12 đến Điều 22)

Thực hiện Nghị quyết số 595/NQ-UBTVQH15 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc “Không cắt giảm ngay, đồng loạt các chính sách ưu tiên, ưu đãi, hỗ trợ đặc thù đối với người dân, cán bộ, công chức, viên chức, người hoạt động không chuyên trách ở ĐVHC sau sắp xếp” và trên cơ sở ý kiến của các địa phương trong quá trình tổ chức thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2019-2021, dự thảo Nghị quyết quy định:

a) Về sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy của cơ quan, tổ chức, đơn vị sau khi sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã (Điều 12): Dự thảo Nghị quyết cơ bản kế thừa quy định của Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 và nội dung hướng dẫn của Bộ Nội vụ trong giai đoạn 2019-2021 (Văn bản số 2605/HD-BNV ngày 25/5/2020), trong đó quy định cụ thể về việc tổ chức chính quyền địa phương, cơ quan, tổ chức thuộc HĐND, UBND cấp huyện, đơn vị sự nghiệp công lập tại ĐVHC sau sắp xếp; về việc tạm dừng việc bầu, bổ nhiệm chức danh lãnh đạo, quản lý và tuyển dụng, tiếp nhận cán bộ, công chức, viên chức tại các cơ quan, tổ chức, đơn vị trên địa bàn thuộc diện sắp xếp; thời hạn hoàn thành xong việc sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy là 03 tháng⁴ kể từ ngày nghị quyết của Ủy ban

⁴ Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 quy định thời hạn các cơ quan, tổ chức, đơn vị ở ĐVHC mới phải hoàn thành xong việc sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy là 60 ngày kể từ ngày nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đối với từng ĐVHC có hiệu lực thi hành. Tuy nhiên, nhiều địa phương thực hiện sắp xếp ĐVHC giai đoạn 2019-2021 kiến nghị cho kéo dài thời hạn để địa phương có thêm thời gian tiến hành việc sắp xếp tổ chức bộ máy các cơ quan, tổ chức.

Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đối với từng ĐVHC có hiệu lực thi hành và quy định các nguyên tắc chung của việc sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy.

b) Số lượng lãnh đạo, quản lý và biên chế cán bộ, công chức, viên chức của cơ quan, tổ chức sau khi thực hiện sắp xếp (Điều 13): Dự thảo Nghị quyết kế thừa quy định của Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 về lộ trình thực hiện sắp xếp số lượng lãnh đạo, quản lý và số lượng cán bộ, công chức, viên chức dôi dư ở các cơ quan, tổ chức, đơn vị (trong thời hạn 05 năm kể từ ngày Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đối với từng ĐVHC có hiệu lực thi hành, trường hợp đặc biệt báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định); đồng thời quy định số lượng cán bộ, công chức cấp xã được xem xét tăng thêm tương ứng với việc tăng quy mô dân số sau khi sắp xếp ĐVHC cấp xã theo quy định của Chính phủ⁵.

c) Về chế độ, chính sách đối với cán bộ, công chức, viên chức, người lao động dôi dư do thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã (Điều 14): Nhằm khuyến khích cán bộ, công chức, viên chức tự nguyện nghỉ việc sau khi sắp xếp ĐVHC, ngoài các chế độ, chính sách chung theo quy định của pháp luật, dự thảo Nghị quyết giao Chính phủ quy định chính sách hỗ trợ đối với cán bộ, công chức, viên chức, người lao động tự nguyện nghỉ việc kể từ ngày nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đối với từng ĐVHC có hiệu lực⁶.

d) Về sắp xếp, xử lý trụ sở, tài sản công sau sắp xếp ĐVHC (Điều 15): Dự thảo Nghị quyết quy định theo hướng dẫn chiểu việc sắp xếp trụ sở, tài sản công sau sắp xếp ĐVHC thực hiện theo quy định của Chính phủ về sắp xếp lại, xử lý tài sản công; đồng thời giao Bộ Tài chính hướng dẫn việc thực hiện thủ tục thanh lý, bán đấu giá tài sản, quyền sử dụng đất tại các trụ sở công dôi dư để bổ sung kinh phí cho địa phương, bảo đảm đơn giản thủ tục hành chính, rút ngắn thời gian, tránh gây lãng phí, giảm giá trị do tài sản hư hỏng, xuống cấp. Mặt khác, để cắt giảm thủ tục hành chính và thời gian thực hiện quy trình sắp xếp, xử lý trụ sở, tài sản công của các ĐVHC cấp huyện, cấp xã sau sắp xếp, dự thảo Nghị quyết quy định căn cứ phương án tổng thể sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã của địa phương đã được Chính phủ phê duyệt, cơ quan có thẩm quyền chủ động xây dựng phương án sắp xếp lại, xử lý trụ sở, tài sản công của cơ quan, tổ chức, đơn vị thuộc phạm vi quản lý, báo cáo Chính phủ khi xem xét Đề án sắp xếp ĐVHC của địa phương.

⁵ Bộ Nội vụ đang xây dựng dự thảo Nghị định của Chính phủ quy định về cán bộ, công chức cấp xã và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã, ở thôn, tổ dân phố, trong đó có quy định tăng thêm số lượng cán bộ, công chức và người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã ở những ĐVHC có quy mô dân số cao hơn tiêu chuẩn quy định (dự kiến trình Chính phủ ban hành trong tháng 5/2023).

⁶ Thực hiện nhiệm vụ được Thủ tướng Chính phủ giao tại Quyết định số 48/QĐ-TTg ngày 03/02/2023 về Chương trình công tác năm 2023 của Chính phủ, Bộ Nội vụ đang dự thảo Nghị định thay thế các Nghị định số 108/2014/NĐ-CP, Nghị định số 113/2018/NĐ-CP và Nghị định số 148/2020/NĐ-CP về chính sách tinh giản biên chế, trong đó ngoài các chính sách tinh giản biên chế theo quy định thì còn đề xuất bổ sung các chính sách cho những người dôi dư do sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã.

đ) Về áp dụng chế độ, chính sách đặc thù đối với ĐVHC cấp huyện, cấp xã hình thành sau sắp xếp (Điều 16): Dự thảo Nghị quyết quy định cụ thể việc áp dụng chế độ, chính sách đặc thù đối với ĐVHC cấp huyện, cấp xã sau sắp xếp trong từng trường hợp theo nguyên tắc giữ ổn định và quy định thời gian chuyển tiếp cho việc thực hiện các chế độ, chính sách đặc thù. Đồng thời, dự thảo Nghị quyết quy định rõ việc thực hiện một số chính sách có liên quan trực tiếp đến ĐVHC cấp huyện, cấp xã khi thực hiện sắp xếp, gồm: Về việc công nhận và thực hiện chính sách đối với ĐVHC cấp huyện, cấp xã thuộc khu vực miền núi, vùng cao, khu vực khó khăn, đặc biệt khó khăn, thuộc khu vực III, khu vực II, khu vực I thuộc vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi (Điều 17); về việc công nhận đối với ĐVHC cấp huyện, cấp xã đạt chuẩn nông thôn mới, nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu (Điều 18); về việc công nhận đối với ĐVHC cấp huyện, cấp xã là vùng an toàn khu, xã an toàn khu, xã đảo, xã bãi ngang, ven biển, khu vực biên giới (Điều 19); về việc công nhận đối với ĐVHC cấp huyện, cấp xã được phong tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang Nhân dân, Anh hùng lao động (Điều 20); về phân loại ĐVHC (Điều 21); về chuyển đổi các loại giấy tờ cho cá nhân, tổ chức (Điều 22).

4. Chương 4. Tổ chức thực hiện và trách nhiệm thi hành, gồm 3 điều (từ Điều 23 đến Điều 25)

a) Về kinh phí thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã (Điều 23): Dự thảo Nghị quyết kế thừa quy định của Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14, trong đó có quy định rõ về phân cấp ngân sách nhà nước bố trí kinh phí cho hoạt động sắp xếp ĐVHC.

b) Về trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức trong việc thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã (Điều 24): Dự thảo Nghị quyết quy định cụ thể trách nhiệm của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, cơ quan trung ương và chính quyền địa phương trong việc thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã, đồng thời đề nghị Ban Tổ chức Trung ương hướng dẫn theo thẩm quyền hoặc báo cáo cơ quan có thẩm quyền hướng dẫn việc sắp xếp tổ chức bộ máy, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trong các cơ quan của Đảng và các tổ chức chính trị - xã hội nơi thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã.

c) Về hiệu lực thi hành (Điều 25): Dự thảo Nghị quyết quy định Nghị quyết có hiệu lực thi hành kể từ ngày thông qua.

IV. VẤN ĐỀ XIN Ý KIẾN CHÍNH PHỦ

1. Về tiêu chuẩn của ĐVHC đô thị sau sắp xếp

Tại Điều 31 Nghị quyết số 1211/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 (sửa đổi, bổ sung tại Nghị quyết số 27/2022/UBTVQH15 ngày 21/9/2022) của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về tiêu chuẩn của ĐVHC và phân loại ĐVHC đã quy định cụ thể các trường hợp nhập, điều chỉnh hoặc nhập có kết hợp với điều chỉnh địa giới

ĐVHC để hình thành ĐVHC đô thị mới cùng cấp phải đạt tiêu chuẩn về loại đô thị (đối với thành phố trực thuộc trung ương, thành phố thuộc cấp tỉnh, thị xã, phường) hoặc tiêu chuẩn về hệ thống cơ sở hạ tầng đô thị (đối với quận, phường) để đảm bảo chất lượng đô thị theo yêu cầu tại Nghị quyết số 06-NQ/TW ngày 24/01/2022 của Bộ Chính trị. Tuy nhiên, theo Kết luận số 48-KL/TW ngày 30/01/2023 của Bộ Chính trị thì có rất nhiều ĐVHC đô thị thuộc diện phải sắp xếp giai đoạn 2023-2030 (trong đó có nhiều trường hợp phải nhập ĐVHC nông thôn vào ĐVHC đô thị cùng cấp). Theo ý kiến góp ý của nhiều địa phương thì việc thực hiện sắp xếp này rất khó bảo đảm thực hiện các tiêu chuẩn về phân loại đô thị hoặc tiêu chuẩn về hệ thống cơ sở hạ tầng đô thị nêu trên. Vì vậy, nhiều địa phương đề nghị cho phép khi thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã theo Kết luận số 48-KL/TW thì ĐVHC đô thị sau sắp xếp có tiêu chuẩn về cơ cấu và trình độ phát triển kinh tế - xã hội, tiêu chuẩn hệ thống cơ sở hạ tầng đô thị phải đạt 50% trở lên mức quy định tại Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về tiêu chuẩn của ĐVHC và phân loại ĐVHC và Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về phân loại đô thị nhằm khuyến khích sắp xếp ĐVHC đô thị, nâng cao tỷ lệ đô thị hoá theo yêu cầu của Nghị quyết số 06-NQ/TW của Bộ Chính trị, mở rộng không gian phát triển kinh tế - xã hội và phù hợp với điều kiện thực tiễn của các địa phương.

Bộ Nội vụ thống nhất với ý kiến góp ý của nhiều địa phương nêu trên. Tuy nhiên, để bảo đảm chất lượng đô thị, trong dự thảo Nghị quyết cần thiết phải quy định rõ trong thời hạn 05 năm các địa phương phải tập trung đầu tư để đạt các tiêu chuẩn của đô thị (nội dung này đã thể hiện tại Điều 5 của dự thảo Nghị quyết).

2. Về trình tự, thủ tục xây dựng và trình dự thảo Nghị quyết

Theo Chương trình công tác của Chính phủ năm 2023, dự thảo Nghị quyết phải được trình Chính phủ để trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành trong tháng 3/2023. Căn cứ Kết luận số 48-KL/TW ngày 30/01/2023 của Bộ Chính trị, việc soạn thảo và trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành Nghị quyết về sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030 cần được tiến hành nhanh chóng, kịp thời và có hiệu lực thi hành ngay sau khi ban hành để tạo cơ sở pháp lý cho việc triển khai thực hiện, bảo đảm hoàn thành việc sắp xếp ĐVHC giai đoạn 2023-2025 trước Đại hội Đảng các cấp nhiệm kỳ 2025-2030. Do vậy, Bộ Nội vụ đề nghị Chính phủ trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội về dự thảo Nghị quyết đồng thời với việc xem xét, quyết định việc soạn thảo, trình dự thảo Nghị quyết theo thủ tục rút gọn nhằm kịp thời giải quyết những vấn đề cấp bách phát sinh trong thực tiễn theo quy định tại khoản 1 Điều 146 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2020).

Trên đây là Tờ trình về dự thảo Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030, Bộ Nội vụ kính trình Chính phủ xem xét, quyết định.

(Hồ sơ kèm theo gồm: Dự thảo Nghị quyết; Bản tổng hợp, tiếp thu, giải trình ý kiến góp ý của Bộ, ngành, địa phương, Bản sao các ý kiến góp ý hồ sơ dự thảo Nghị quyết và các tài liệu liên quan)../.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ;
- Các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ;
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Tư pháp;
- Bộ trưởng Phạm Thị Thanh Trà;
- Thứ trưởng Nguyễn Duy Thăng;
- Lưu: VT, CQĐP (3b).

BỘ TRƯỞNG

Phạm Thị Thanh Trà

Handwritten text in the top left corner, possibly a date or reference number.

